

Rok 1900.

SPRAWOZDANIE

Towarzystwa

Kolonij wakacyjnych dla dzieci

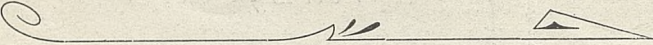
w Krakowie.

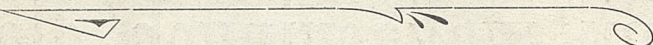
KRAKÓW.

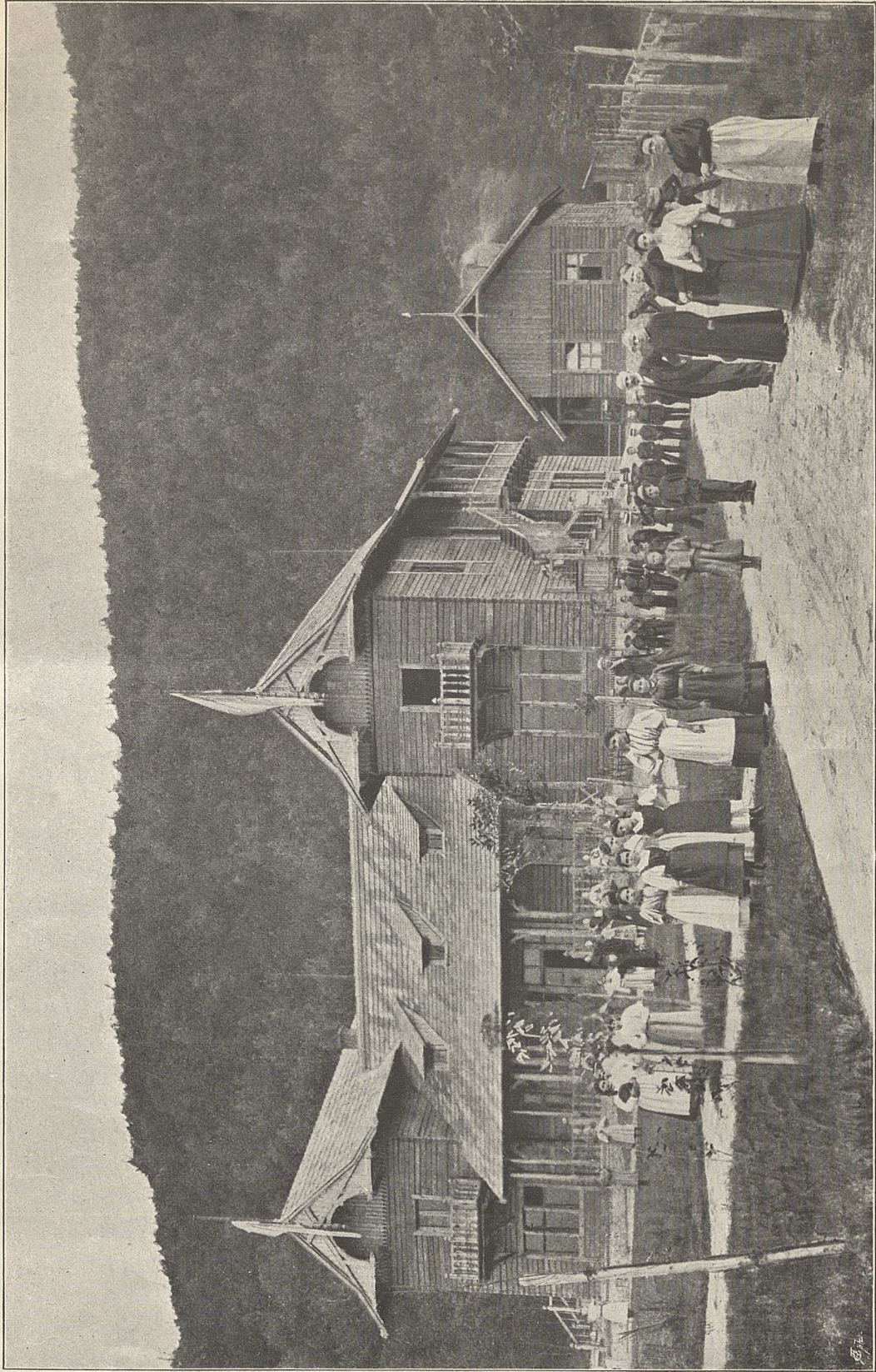
DRUKARNIA I STEREOTYPIA A. KOZIAŃSKIEGO

1901.

Nakładem Towarzystwa Kolonij wakacyjnych w Krakowie.

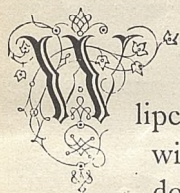

KOCHANÓW (poczta i stacya koleji Rudawa).

CZYNNOŚCI KOMITETU TOWARZYSTWA KOLONIJ WAKACYJNYCH DLA SŁABOWITYCH DZIECI MIASTA KRAKOWA

za rok 1900.

lipcu i sierpniu 1900 roku kolonije w Kochanowie miały ogółem 115 dzieci, a mianowicie: od 3 do 30 lipca 28 chłopców i 26 dziewcząt z Krakowa, oraz od 31 lipca do 30 sierpnia włącznie 12 chłopców i 16 dziewcząt z Krakowa, zaś 19 chłopców i 14 dziewcząt z Wiednia.

Pożywienie dla dzieci, kierowników i służby dostarczała Pani Stanisława Orzechowska za opłatą dzienną od osoby. Kierownikami chłopców byli: w lipcu Pan Franciszek Zamorski, w sierpniu pan Jan Kuliński, nauczyciele szkół miejskich. Kierowniczką dziewcząt była panna Klara Kuchinka, nauczycielka, a dozorczynią pani Rydlińska, kierowniczka szkoły Freblowskiej. Stan zdrowia dzieci przez cały czas przedstawiał się nader zadawalniająco, a chwilowe niedyspozycje zdarzały się rzadko i trwały bardzo krótko, dzięki środkom domowym bez pomocy lekarskiej.

Zbytecznym byłoby powtarzać tu, co nieraz w poprzednich sprawozdaniach zaznaczyliśmy, o zbawiennych skutkach pobytu w Kochanowie wątłych i chorowitych dzieci. Wracają one, wzmocnione na dłuższy czas fizycznie i moralnie, z zapasem nowych sił i energii. W szczególności widocznym bywa dodatni wpływ kolonii na dzieciach wiedeńskich, tak bardzo na wynarodowienie narażonych. Budzi się w nich nowe niemal uczucie, podsycane pięknnością Kochanowa i pamiątkami Krakowa, z wielkiem zajęciem w specjalnej wycieczce zwiedzaniem. Poznały też Katedrę i Wawel, oprowadzane łaskawie przez pana Skawińskiego, pomocnika głównego restauratora. Głębsze wrażenie i zainteresowanie malowało się wyraźnie na twarzach. Z wielkim też zapałem biorą dzieci wiedeńskie udział w chórze kolonijnym, unosząc wrażenia pieśni polskiej, której i w Wiedniu nie zapominają.

Teatr amatorski — to najmiłsza rozrywka dla kolonistów. Sami przeważnie układają sztuki, nieraz bardzo udane, a zawsze nacechowane głębszym nastrojem patryotycznym.

Deklamacja polskich utworów, stale uprawiana, stanowi również jeden ze środków, zwróconych głównie do poprawienia skażonej mowy ojczystej u dzieci wiedeńskich. Jedną z takich deklamacji z »Pana Tadeusza«, wygłoszona z głębokiem uczuciem przez wiedeńczyka Sonnenwendta przy akompaniamencie na fortepianie wywołała u wszystkich, nawet u starszych niezwykłe wrażenie.

Wśród takiego nastroju i niemałych pociech, ciężka troska dręczyła zarząd, który myśleć musiał o kosztownej naprawie i odnowieniu w budynkach kolonijalnych tego, co się okazało następstwem wadliwego ułożenia belek i podłogi. Stało się więc — co się stać musiało nawet w tak wyjątkowo pomyślnych warunkach dla trwałości budynków. Belki, przyciesie, słupy, podtrzymujące sufity i podłogi uległy zniszczeniu i okazała się gwałtowna potrzeba tymczasowych robót już w czerwcu roku zeszłego, a po skończonym sezonie rozpoczęcia gruntownej odnowy wewnętrznej.

Należało mianowicie usunąć całą zniszczoną podłogę i belki, wyrzucić ziemię, uzupełnić przyciesie i słupy, porobić otwory w podmurowaniu i na nowych belkach, wspartych na filarach murowanych, ułożyć nową podłogę. Roboty trwały od września do listopada, a na wiosnę bieżącego roku zostały ukończone ku zupełnemu zabezpieczeniu budynków na przyszłość. Oczywiście koszt był znaczny, zwłaszcza, że należało użyć wszelkich możliwych środków zabezpieczających, ażeby złe powtórzyć się nie mogło.

W tej biedzie dopomógł nam legat ś. p. Katarzyny Sadlikiewiczowej oraz szlachetna życzliwość pana E. Jerzmanowskiego, który prócz zwykłego daru swego ofiarował nadto 250 złr, wreszcie do powiększenia środków naszych przyczyniło się jednorazowym darem 100 złr. Towarzystwo Zaliczkowe w Cieszynie za inicjatywę Dyrektora swego pana H. Filasiewicza. Za te dary, które nam ułatwiły wykonanie dużego przedsięwzięcia, składamy tak panu E. Jerzmanowskiemu jakoteż Tow. Zaliczkowemu w Cieszynie gorące podziękowanie.

Wydatek na roboty w czerwcu i jesieni roku zeszłego uwidoczniiony jest w tegorocznym sprawozdaniu rachunkowem. Dalszy koszt należy już do wydatków bieżącego roku i znajdzie się w następnym sprawozdaniu. Dziś nadmieniamy wszakże, że pomimo niespodziewanych i znacznych wydatków budżet sezonu tegorocznego prawdopodobnie zbyt dotkliwego uszczuplenia nie dozna. Sądzimy bowiem, że jak dotychczas tak i nadal instytucja nasza cieszyć się będzie życzliwością dobrych ludzi i tych dobrodziejów, którzy większymi zasiłkami byt jej i rozwój utrwalają.

Tu zmuszeni jesteśmy zauważyć, że nie wszyscy Członkowie nasi nadsyłają regularnie wkładki. Wprawdzie słyszymy zarzut, że Komitet Kolonij za mało posługuje się środkami, praktykowanymi w innych Towarzystwach, jak rozsyłanie przekazów, delegowanie kursora i t. p., lecz nie możemy sobie przypisać winy w zupełności, gdyż kursorowie w ogóle nie są mile widziani i zwykle ze zbyt małą zdobyczą wracają — zwłaszcza w ostatnich czasach, obfitujących w niezliczone upomnienia podatkowe, które do rozkoszy życia nie należą. Wolimy więc bez »prynuki« oczekiwać od łaskawych przyjaciół naszej instytucji dowodów pamięci.

Na zakończenie winniśmy wyrazić podziękowanie Panom lekarzom: St. Poźniakowi, Zarzyckiemu i Grażyńskiemu, którzy wspólnie z Drami: Kwaśnickim, Marciszewiczem i Murdzeńskim wykonywali z całą gotowością uciążliwą pracę badania dzieci, do kolonij przeznaczonych.

W zeszłorocznym sprawozdaniu kasowem opuszczono w druku jedną pozycję w przychodzie, znajdującą się w księgach — a mianowicie 15 koron od N. N.

Zestawienie kasowe za rok 1900.

P R Z Y C H Ó D.

Remanent z r. 1899 w gotówce kor.	692·58
Erazm Jerzmanowski »	900.—
Kazimiera Banhidy »	4.—
Konradowie Mościcy »	10.—
Hr. Michałowa Sołtanowa »	10.—
Stefan Gutowski »	142·22
Zygmunt Jałbrzykowski »	10.—
Niewiadomska i Dłuska »	10.—
Józef Jawornicki »	20.—
Jadwiga Mańkowska »	100.—
Leon Mańkowski »	40.—
Marya Świdarska »	4.—
Wanda Malkiewiczowa »	4.—
Zofia Chrzęszczewska »	4.—
Z przedstawienia w teatrze miejsk.	216·84
A. Stypkowska »	4.—
Hr. Adamowa Potocka »	200.—
Subwencya Rady miejskiej »	1000.—
Józefa Bielska »	4.—
Marya Sobierajska »	4.—
Józef Pakies »	10.—
Stefanowie Żypowscy »	20.—
Mieczysław Szybalski »	10.—
Stanisław Burzyński »	4.—
Dr. Gustaw Romer »	20.—
Stefanowie Żurowscy »	10.—
Hr. Nina Blankensteinowa »	10.—
Ks. Jan Łabaj »	3.—
Exc. Julianowa Dunajewska »	10.—
Marya i Ksawery Pietraszkiewiczowie »	8.—
Z Wiednia »	1336.—
Za konia »	84.—
Z legatu ś p. Katarzyny Sadlickiewiczowej w Brodach »	1237·32
Emanuel Świeykowski »	80.—
X. X. z Królestwa »	100.—
Dr. Zagrodzki »	7·62
Towarzystwo Oszczędności i Zaliczek w Cieszynie »	200.—
Jadwiga Zarembina »	20.—
Władysław Kaczmarski »	20.—
N. N. z Czasu »	20.—
Ks. Dr. Czesław Wądolny »	5.—
Henryk Müldner »	4.—
Ks. Kanonik Sobierajski »	4.—
Schorr »	10.—
Juliuszowa Kossakowa »	30.—
Przemysławowie Pieniążkowie »	20.—
Stanisława Chrzęszczewska »	4.—
Dr. Adam Doboszyński »	10.—
Józefa Bielska »	4.—
Dr. August Kwaśnicki »	60.—

Razem . . kor. 6740·58

R O Z C H Ó D.

Żywienie dzieci, kierowników i służby kor.	3848·96
Uzupełnienie inwentarza (sienniki, talerze, kubki, naczynia kuch. i t. p. »	197·28
Kupno konia »	157.—
Utrzymanie konia, odnowienie wózka »	70.—
Kolej, fury, myto, posłańcy »	292·60
Światło, pranie »	52·54
Kierownicy »	260.—
Dozorczyńni »	65.—
Służba i stróż »	140.—
Apteka »	19.—
Obuwie i ubranie dla najuboższych »	18·50
Assekuracja budynków »	112·24
Wycieczka wiedeńczyków do Krakowa »	57·58
Druki, stemple, portorya »	92·20
Rozpoczęte roboty w budynkach uszkodzonych »	823·14
Pozostałość w gotówce na r. 1901 »	534·54

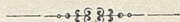
Razem . . kor. 6740·58

Powyższe zestawienie dochodu i rozchodu co do poszczególnych pozycji sprawdziłem i zgodność ich z kwitami poświadczam.

Kraków, 17 kwietnia 1901.

Ks. Dr. Czesław Wądolny.

SPIS CZŁONKÓW.

Protetorka Towarzystwa :

Katarzyna z hr. Branickich hr. Adamowa Potocka.

Opiekunka.

Pani Eliza Pareńska.

Zarząd :

Prezes: Edward Wojnarowicz, ul. Studencka 19.

Wice-prezes: Dr. August Kwaśnicki, ul. Basztowa 4.

Podskarbi: Antonina Domańska, ul. Szczepańska 9.

Sekretarz: A Kopffowa, ul. Karmelicka 8.

Członkowie Komitetu :

Prof. Dr. Leon Cyfrowicz. Henryk Müldner.

Dyrektor Antoni Gettlich. Dr. Feliks Marcisiewicz.

Dr. Józef Kopff. Dr. Fr. Murdzeński.

Komisya kontrolująca :

Ks. Dr. Czesław Wądołny.

Dobrodzieje:

Hr. Adamowa Potocka.

Hr. Andrzejowa Potocka.

Hr. Cecylia Badeniowa.

Hr. Marya Wodzicka.

Delegatowa Anna Laskowska.

Adamowa Jędrzejowiczowa.

Eliza Pareńska.

Attala Kopffowa.

Karolowa Pieniążkowa.

Hr. Marya Sierakowska.

Hr. Andrzej Potocki.

Ignacy Żółtowski, fundator
domu w Kochanowie.

Erazm Jerzmanowski.

Benedyktowa Lipkowska.

Jadwiga Mańkowska.

Marcelina Sembrich-Kochańska.

Władysław Mierzwiński.

Marya Konopnicka.

Flora Grzywińska.

Stefan Gutowski.

Członkowie stali:

Dr. Jan Buszek.	Dr. K. Grabowski.	Schwarz Henryk.
Czałnońska Eliza z hr. Szembeków.	Prof. dr. M. L. Jakubowski.	Stanisław Skracha.
Resurs krakowski.	Przemysław Kotarski.	Helena Szlachtowska.
Prof. dr. St. Domański.	Dr. A. Kwaśnicki.	Franciszek Kroebl.
Dr. Karol Estreicher.	Kazimierz Morawski (syn).	Anna z Kwiatkowskich Piotrowska.
Wł. J. Fischer.	Helena Pawlikowska.	Emanuel Świekowski.
Towarzystwo Oszczędności i Zaliczek w Cieszynie.	Mieczysław Pawlikowski.	

Członkowie czasowi:

Prof. Wł. Aleksandrowicz.	Heggenbergerowa Helena	Pawlikowska Hania.
Bar. K. Banhidy.	Horaczkówna Julia.	Pieniżkówna Michalina.
Bartynowski Władysław.	Jałbrzykowski Zygmunt.	Pietraszkiewiczówna Zofia.
Bielska Józefa.	Jankowska Olimpia.	Pogonowska Joanna.
Browiczowa Marya.	Jawornicki Józef.	Porembski August.
Ks. Bukowski Julian.	Joteykówna Stanisława.	Preisendanz Fr.
Burzyński Stanisław.	Prof. Kasparek Fr.	Dr. Wł. Ściborowski.
Prof. Bylicki Fr.	Dr. Kopff Józef.	Ślęczkowska Mieczysława.
Caro Salomea.	Dr. Koy St.	Prof. Smolka Stanisław.
Chyliński Michał.	Krzyżanowski St. A.	Sobierajski J., ks. Kanonik.
Prof. W. Creisenach.	Krzyżanowski Stanisław.	Sobierajska Marya.
Dr. L. Cyfrowicz.	Kwiatkowski Jan.	Spis Stan. ks. kanonik.
Dr. W. Dadlez.	Kaczmarek Władysław.	Świdorska Marya.
Dr. Doboszyński Adam.	Dr. Lisowski Wł.	Szymberski Piotr.
Domańska Antonina.	Dyr. Myciołowski.	Traczewski Gustaw.
Ks. I. Drohojowski, kanonik.	Malkiewiczowa Wanda.	Ks. dr. Wądołny Czesław.
Friedberg E.	Dr. Majewicz Edmund.	Wiszniewski Konstanty.
Fischer Wł. J.	Mańkowska Tekla.	Hr. Wodzicka Stanisławowa.
Dyr. A. Gettlich.	Mańkowski Leon.	Wyrobiszówna E.
Głębocka A.	Prof. Mars Antoni.	Żypowska Emma.
Głębocki Stanisław.	Prof. Miklaszewski J.	Żypowski Stefan.
Górska Seweryna.	Müldner H.	Prof. Juliusz Leo.
Grabowska Józefa.	Dr. Murdzeński Fr.	Ksaw. Pietraszkiewicz.
Grynfeld Julia.	Mościcka Zofia.	Marya Pietraszkiewiczowa.
Halski Ludwik.	Niewiadomska Lucyna.	Józef Pakies.
	Odrzywolska Aniela.	

